

KIRILGAN BİR EKOSİSTEMİN GELECEĞİ

Tuz Gölü'nde
Dayanıklılık ve Dönüşüm

Fotoğraf Albümü

Albümü Hazırlayanlar: Gökçe Okulu, Yiğit Yüksel
Fotograflar: Ertan Karabıyık, Gökçe Okullu, Kurtuluş Karaşın, Yiğit Yüksel
Tasarım: Karasın Grafik
Kasım 2025, Ankara

GİRİŞ

Tuz Gölü, Türkiye'nin ikinci büyük gölü ve en önemli sulak alanlarından biri. Bir zamanlar yüzlerce kuş türüne, onlarca endemik bitkiye ve bölge halkının geçimine hayat veren bu ekosistem, bugün hızlı bir gerileme süreci yaşıyor. İklim değişikliğinin yanı sıra, koruma kullanım dengesindeki bozulma, Tuz Gölü'nün maruz kaldığı tarıma, tuz ekonomisine, mağaralarındaki doğalgaz depolama tesisine ve turizme dayalı baskılar gölü bir yaşam alanı olmaktan uzaklaştırıyor.

Tuz Gölü ve çevresinde her yıl yinelenen flamingo ölümleri, yeni oluşan obruklar ve kuruyan çevre göller, gölün yok olma sürecinin çok boyutlu bir kriz olduğunu ortaya koyuyor. Tuz Gölü, artık yalnızca bir "çevre" sorunu olmanın da ötesinde aynı zamanda ekonomik ve sosyal kırılganlıkların kesiştiği bir alan.

Bu albümle, gölde ve çevresinde yaşanan bu dönüşümü belgelemeyi amaçlıyoruz. Bunu yaparken yalnızca kayıpları göstermek değil, aynı zamanda Tuz Gölü'nün korunması için gereken bütüncül yaklaşımlara dikkat çekmek istedik. Bize göre gölün geleceği, doğa, ekonomi ve toplum arasında kurulacak yeni dengelerle belirlenecek.

Kalkınma Atölyesi

Mayıs 2025, Ankara

Samsam Gölü

Kulu

Düden Gölü

Gökgöl

Kozanlı

Şekerköy

Akarca

Acıöz

Akın

Kırıkkuyu

Bozan

Tuzyaka

Kurutlutepe

Şayhkuyusu

Hirfanlı Barajı

Evren

Şereflikoçhisar

Sarıyahşi

Mustafacık

Hamzalı

Çavuşköy

Karamolluşağı

Karandere

Ortaköy

Cihanbeyli

Tersakan Gölü

TUZ GÖLÜ

Yapılı

Günyüzü

Gölyazı

Acıgöl

Bolluk Gölü

Taşpınar

Oğuzeli

Eşkil

Eşmekaya

Cardak

Altınkaya

Beyazsaray

Aşağıkabakulak

Ulukışla

Yeşiltepe

Yeşilova

Yenikent

Darıhuyuk

Aksaray

Sağlık

Hamidiye

Karataş

Altınekin

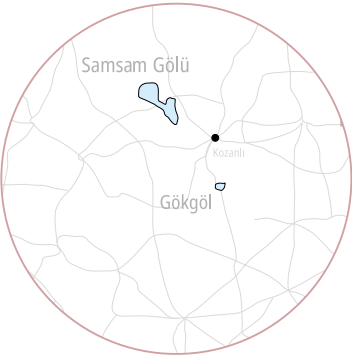
TUZ GÖLÜ HAKKINDA GENEL BİLGİ

Tuz Gölü, Türkiye'nin İç Anadolu Bölgesi'nde, Ankara, Konya ve Aksaray illerinin sınırlarının kesiştiği noktada yer alan, yüzölçümü yaklaşık 1.665 km² olan geniş ve sığ bir tuz gölüdür. Türkiye'de Van Gölü'nden sonra ikinci büyük göl olan Tuz Gölü, deniz seviyesinden yaklaşık 905 metre yüksekliktedir ve oldukça sığdır; birçok yerde derinliği yarım metreden azdır.

Tuz Gölü, binlerce yıldır Anadolu'nun merkezinde varlığını sürdüren kritik bir göl. Hassas bir ekosistemin parçası olan bu göl, göçmen kuşlar için önemli bir durak noktası olmanın yanı sıra, çevresindeki biyolojik çeşitliliğin ve yerel ekonomilerin temel dayanaklarından biri.

Öte yandan Tuz Gölü, Türkiye'nin en büyük ikinci gölü olmasına rağmen, bugün hızlı ve derin bir ekolojik çöküş sürecine girmiş durumda. Gölü besleyen kolların kuruması, çekilen suyla birlikte yüzeye çıkan çatlaklar, her yıl tekrar eden flamingo ölümleri ve terk edilen kuş yuvaları, gölde yalnızca suyun değil, buna bağlı olarak ekosistem bütünlüğünün ve yaşamsal süreçlerin de ciddi tehdit altında olduğunu ortaya koyuyor.

I Samsam Gölü

Samsam Gölü, Konya'nın Kulu ilçesinde yer alan, tektonik kökenli ve tatlı suya sahip sığ bir göldür. 1992'de ulusal öneme sahip sulak alan ilan edilen göl, flamingo ve dikkuyruk başta olmak üzere birçok kuş türü için önemli bir yaşam alanıdır. Son yıllarda iklim değişikliği ve yeraltı suyu kullanımındaki artış, gölde ciddi su kaybına ve habitat daralmasına yol açmıştır.

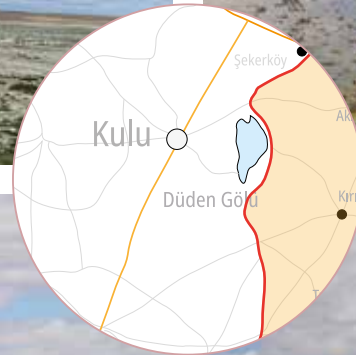

I Gököl

Gököl, Konya'nın Kulu ilçesinde 1969'da taşkın kontrolü ve sulama amacıyla oluşturulmuş yapay bir göldür. Kısa sürede 185'ten fazla kuş türüne ev sahipliği yapan zengin bir ekosistem hâline gelmiş ve 1996'da "Doğal Sit Alanı" ilan edilmiştir. Ancak 2023'te kuraklık, yeraltı suyu azalması ve yoğun su kullanımı nedeniyle tamamen kurumuş, önemli bir habitat kaybolmuştur.

I Düden Gölü

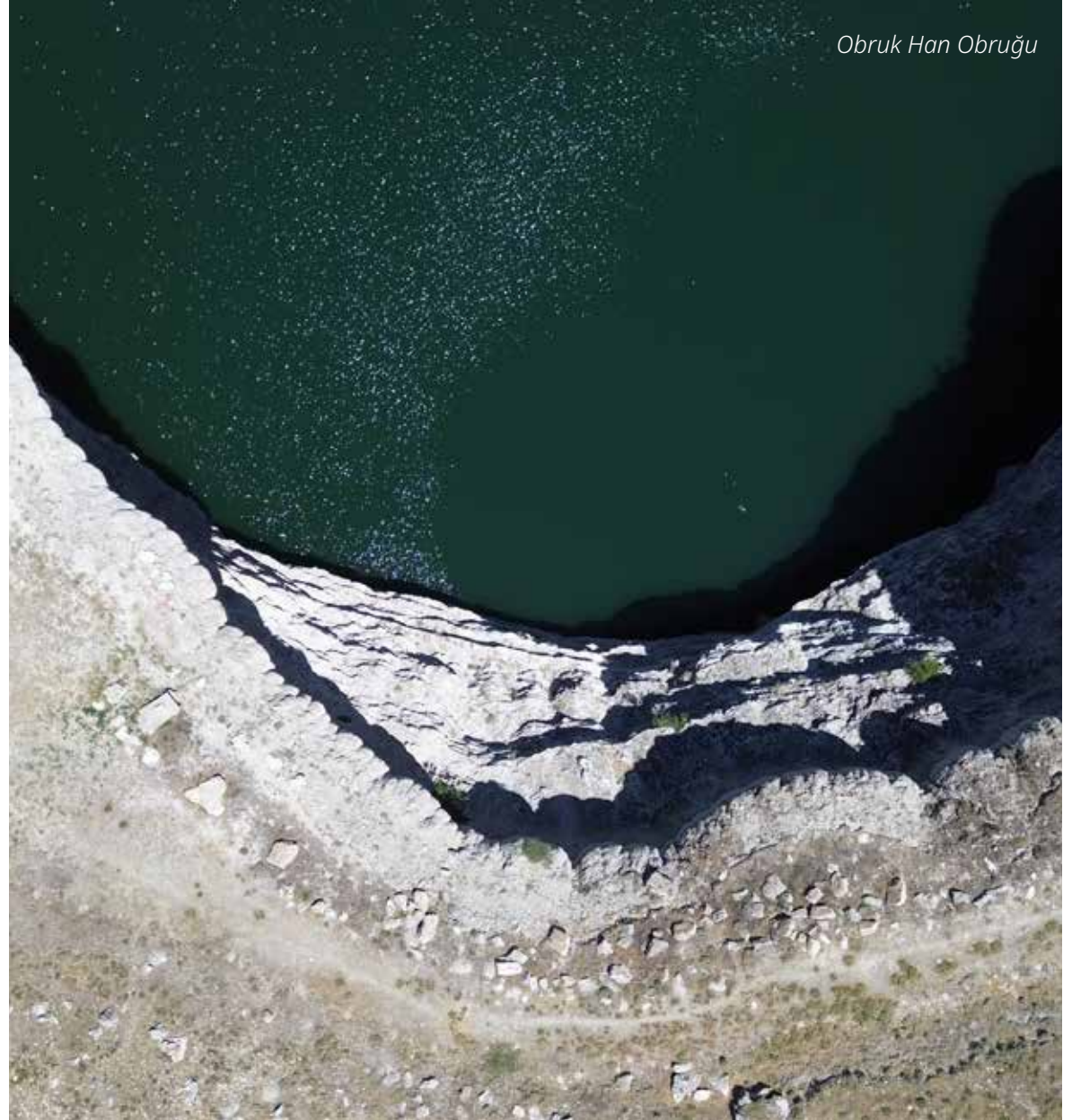
Düden Gölü, Konya'nın Kulu ilçesinde yer alan, hafif tuzlu suyu ve zengin biyoçeşitliliği ile tanınan tektonik kökenli bir kapalı havza gölüdür. 172'den fazla kuş türüne ev sahipliği yapan göl, flamingo ve dikkuyruk gibi türler için önemli bir üreme ve beslenme alanıdır. Son yıllarda kuraklık ve yeraltı suyu çekimi nedeniyle su seviyesi ciddi oranda düşmüş, bazı dönemlerde tamamen kurumuştur.

I Obruklar

Tuz Gölü Havzası, son yıllarda hızla artan obruklarla da dikkat çekiyor. Kireçtaşı ve jips gibi çözünür kayaların yaygınlığı bölgeyi doğal olarak obruk oluşumuna yatkın hale getirir de, tarımsal sulama için çekilen yeraltı suyu toprağın taşıyıcı yapısını zayıflatarak hem tarım arazilerinde hem de yol ve yerleşim alanlarında bu çöküntülerin oluşmasına neden oluyor.

Bu durum yalnızca yüzeyde tehlike yaratmıyor; gölü besleyen yeraltı su yolları da zarar görüyor. Böylece Tuz Gölü'nün su dengesi bozuluyor, tarımsal üretim alanları azalıyor ve doğal habitatlar kayboluyor. Obrukların artışı, ekosistemden yerel ekonomiye kadar pek çok alanda kalıcı riskler oluşturuyor.

Obruk Han Obruğu

I Bitkisel Üretim ve Hayvancılık

Tuz Gölü çevresi, kurak iklimine rağmen tarih boyunca Anadolu'nun önemli bitkisel üretim ve hayvancılık merkezlerinden biri oldu. Bozkır ekosisteminin sunduğu meralar uzun yıllar boyunca koyun ve keçilerin doğal otlaqlarıydı. Ancak aşırı otlatma ve tarımsal baskılar meraların zayıflamasına, ekosistemin dengelerinin bozulmasına yol açtı.

Son yıllarda bitkisel üretim de giderek yüksek su isteyen ürünlere kaydı. Mısır, şeker pancarı ve yem bitkileri bölgenin sınırlı su kaynaklarını hızla tüketiyor. Yeraltı su seviyeleri her yıl düşerken, gölü besleyen akiferler zayıflıyor. Bu durum yalnızca gölün küçülmesine değil, tarımsal üretimin geleceğinin de risk altına girmesine yol açıyor. Çözüm için daha az su isteyen yerel türlere yönelmek, modern sulama yöntemlerini yaygınlaştırmak ve çiftçilere bu dönüşüm sürecinde destek sağlamak kritik önem taşıyor.

Bugün hayvancılığın geleceği de, meraların daha dengeli ve sürdürülebilir yönetimine bağlı. Otlatma baskısının kontrol edilmesi, doğal yem kaynaklarının korunması ve doğayla uyumlu yetiştirme yöntemleri, hem hayvancılığın devamı hem de göl ekosisteminin korunması için kritik önem taşıyor.

Sorunun temelinde sadece çiftçilerin tercihi değil, aynı zamanda tarımsal destekleme politikalarının yönünün, pazar taleplerinin ve alternatiflere dair bilgi eksikliğinin yer aldığını kabul etmek gerekir. Daha az su isteyen yerel türlerin eklenmesi, modern sulama yöntemlerinin yaygınlaştırılması ve üreticilerin bu dönüşüm sürecinde desteklenmesi, gölün ekosistemi ile uyumlu bir tarım ve hayvancılık geleceği için kritik adımlar olarak görülebilir.

I Tuzun Uygarlıkla İlişkisi

Tuz, insanlık tarihi boyunca “beyaz altın” olarak anıldı ve hem gündelik yaşamda hem de ekonomide kritik bir rol oynadı. Gıda saklamadan dericiliğe, tarımdan ticarete kadar pek çok alanda kullanıldı. Anadolu’nun merkezinde yer alan Tuz Gölü, binlerce yıl boyunca bu üretimin ve ticaretin en önemli merkezlerinden biri oldu. Antik dönemlerden Osmanlı’ya kadar göl çevresinde tuz, devletlerin kontrol ettiği stratejik bir kaynak haline geldi.

Bugün göl çevresinde 70’in üzerinde arkeolojik alan bulunuyor. Höyükler, antik yerleşim izleri ve taş aletler, bu bölgenin binlerce yıldır insanların yaşamına ve ekonomisine yön verdiğini gösteriyor. Tuz çıkarma gelenekleri, yöre halkının kültüründe ve folklorunda hâlâ izlerini koruyor. Bu zengin miras, Tuz Gölü’nü yalnızca bir doğal ekosistem değil, aynı zamanda tarihsel ve kültürel bir değer haline getiriyor.

I Flora ve Fauna

Tuz Gölü, kurak bozkırın o bilinen sade görüntüsüne rağmen şaşırtıcı bir canlı çeşitliliğine ev sahipliği yapıyor. 226 bitki türü kaydedildiği bu Özel Çevre Koruma Bölgesi'nde 71 tür sadece bu yörede yetişiyor. Çölü andıran kıyılarda tuza en dayanıklı bitkiler olan çuvarlar öne çıkarken, daha az tuzlu alanlarda yavşan gibi türler yayılıyor. Bu özel bitkiler, kurak ve tuzlu koşullara uyum sağlamış değerli gen kaynakları oluşturuyor.

Göl aynı zamanda yüzlerce hayvan türünün de yaşam, üreme ve dinlenme alanı. Bölgede kaydedilen 412 türün içinde 241 karasal omurgasız, 16 sucül makroomurgasız, 8 balık, 22 amfibi ve sürüngen, 100 kuş ve 25 memeli türü bulunur; bunların içinde 12 endemik tür yer alır. Flamingolar, angıt, suna, kılıçgaga ve Van Gölü martısı gibi kuşlar burada üreyor ya da göç sırasında konaklıyor. Kışın donmayan alanlar, göçmen kuşlar için güvenli bir sığınak oluşturuyor. Gölün zaman zaman pembeye çalan görüntüsü, flamingoların beslendiği mikroskobik canlılardan (*Artemia salina*) kaynaklanıyor. Ancak su seviyesinin son 40 yılda yüzde 90 azalmasıyla birlikte habitatlar daralıyor ve her yıl yinelenen flamingo ölümleri bu hassas ekosistemin ne kadar kırılgan olduğunu gösteriyor.

I Tuzlalar

Tuz Gölü, Türkiye'deki tuz üretiminin yaklaşık üçte ikisini karşılayan en önemli göl tuzu kaynağıdır. Göl suyunun tuzlalarda güneş ısıyla buharlaştırılmasıyla elde edilen tuz bugün gıda sektöründen kimyaya, karayollarından sanayiye kadar pek çok alanda kullanılıyor. Tuz üretimi, bölgenin ekonomisinde merkezi bir yere sahip. Ancak iklim değişikliği, yeraltı suyu azalması ve yoğun tarımsal ve ekonomik faaliyetler nedeniyle, gölün su seviyesinin son 40 yılda yüzde 80-90 oranında düştüğü görülüyor. Suyun azalmasıyla tuzun oluşum süreci de yavaşlıyor ve üretim kapasitesi giderek düşüyor. Bu durum, gölün hem ekosistemi hem de tuz ekonomisi için ciddi bir tehdit oluşturuyor. Gelecekte kaya tuzu ve deniz tuzu gibi alternatif kaynaklarına yönelimin artması bekleniyor.

I Doğalgaz Yatakları

Tuz Gölü'nün güneyinde, Aksaray'ın Sultanhanı ilçesinde Türkiye'nin en büyük yer altı doğalgaz depolama tesisi bulunuyor. Burada yerin yaklaşık 1500 metre altındaki tuz katmanları tatlı suyla eritilerek boşluklar açılıyor ve bu boşluklara doğalgaz depolanıyor. Tesis, ihtiyaç anında günlük 40 milyon metreküpe kadar gazı sisteme geri verebiliyor.

Doğalgaz depolama süreci de diğer her bir ekonomik kullanımda olduğu gibi gölün ekolojik dengesini etkiliyor. Hirfanlı Barajı'ndan getirilen tatlı suyun kullanılması ve ardından ortaya çıkan tuzlu suyun tekrar göle bırakılması, Tuz Gölü'nün su ve tuz dengesinde öngörülemez riskler yaratıyor. Bu girişimin uzun vadeli çevresel etkisi hakkında şeffaf ve bağımsız bir izleme sisteminin bulunmadığı görülüyor.

Tuz Turizmi

Tuz Gölü, yaz aylarında hem yerli hem de yabancı turistlerin ilgisini çeken bir bölge. Ziyaretçiler gölün beyaz yüzeyinde yürüyüş yapıyor, mineralli çamurun şifalı olduğuna inanıyor ve flamingoları gözlemliyor. Göl doğa fotoğrafçılığı için de dikkat çekici bir alan. Kolay ulaşımı sayesinde özellikle Şereflikoçhisar çevresi gününbirlik turizmin popüler duraklarından biri haline gelen bu bölgede artan ziyaretçi sayısı ve kontrolsüz turizm faaliyetleri gölün hassas ekosistemi için risk oluşturuyor. Ziyaretçilerin yoğunluğu, habitatların bozulmasına ve kuş kolonilerinin rahatsız edilmesine yol açabiliyor. Tuz Gölü'nün turizmden fayda sağlarken aynı zamanda korunabilmesi için, bu faaliyetlerin dikkatli ve ekosistem temelli bir yaklaşımla yönetilmesi gerekiyor.

TUZ GÖLÜ

Süreç

5 Unsur

Havza restorasyonu sürecimiz 5 unsurdan oluşur:

Etki

4 Kazanım

İlham ve Amaç

İnsanlara geleceğe dair umut ve yeni bir çözüm duygusu kazandırmak.

Sosyal Kazanım

İstihdam, eğitim, toplumsal bağlar ve güvenli mülkiyet hakları yaratmak.

Doğal Kazanım

Toprak, su, bitki örtüsü ve biyolojik çeşitliliği canlandırarak ekolojik işlevleri onarmak.

Finansal Kazanım

Uzun vadeli, adil ve sürdürülebilir ekonomik faaliyetleri teşvik etmek.

Havzalar

3 Bölge

Doğal Bölge: Sulak alanlar, çayırlar ve ormanlar gibi doğal ekosistemleri koruyup onararak havzanın ekolojik temelini yeniden inşa etmek.

Birleşik Bölge: Onarıcı tarım, agro ormancılık ve toprak restorasyonu yoluyla gıda, lif ve biyolojik çeşitliliğin üretimini bir arada gerçekleştirmek.

Ekonomik Bölge: Çiftlikler, yerel işletmeler ve doğal kaynakların değer zincirine dayalı kalıcı ve sürdürülebilir üretim ve işleme modelleri geliştirmek.

Zaman

10+ yıl

Başarılı ve sürdürülebilir bir havza restorasyonu bir nesil boyunca sürer, en az 10 yıl.

COMMONLAND

4 Kazanım Çerçevesi

I Dört Kazanım Çerçevesi

Kalkınma Atölyesi olarak ekosistem değeri yüksek alanlardaki koruma kullanım dengesinin hem ekolojik müdahalelerle hem de insanı da içine alan bütüncül bir yaklaşımla gerçekleşeceğine inanıyoruz. Kalkınma Atölyesi İklim Uyum Programı kapsamında Commonland'ın uzun yıllardır arazide ve farklı paydaşlarla edindikleri deneyime dayanarak geliştirdiği, bozulmuş ekosistemlerin uzun vadeli onarımını bütüncül bir şekilde ele alan 4 Kazanım Çerçevesi'ni benimsedik.

Bu yaklaşım dört boyutta dönüşümü hedefliyor:

- 1 İlhamın kazanımı, insanlara umut ve aidiyet duygusu vermeyi;
- 2 Sosyal kazanım, eğitim, iş ve toplumsal bağları güçlendirmeyi;
- 3 Doğal kazanım, suyun, toprağın ve biyolojik çeşitliliğin onarılmasını;
- 4 Ekonomik kazanım ise doğa dostu üretimle uzun vadeli gelir sağlamayı içeriyor.

Bu bütüncül bakış açısıyla ve farklı paydaşların ortak bir zeminde buluşması ile Tuz Gölü'nü yalnızca korumakla kalmayıp, onu onararak geleceğe dirençli ve hem toplum hem de doğa için var olabilen bir yaşam alanı haline getirebiliriz.

I Tuz Gölü'nün Sürdürülebilirliği için Yol Haritası

4 Kazanım Çerçevesi:
İlham, Sosyal Kazanım,
Doğal Kazanım ve
Ekonomik Kazanım
boyutlarının birlikte
hayata geçirilmesi.

4+

Enerji projeleri:

Doğalgaz depolama faaliyetlerinin çevresel etkilerinin bağımsız kurumlarca değerlendirilmesi; sonuçların şeffaf biçimde paylaşılması.

Yönetişim: Kamu kurumları, yerel yönetimler, üretici örgütleri, sivil toplum ve akademinin katıldığı ortak karar mekanizmalarının kurulması; çiftçilerin dönüşümün dışında değil, sürecin paydaşı olması.

I Tuz Gölü'nün Sahip Olduğu Doğa Koruma Statüleri

Tuz Gölü'nün Ekolojik ve Yasal Statüsü – Tuz Gölü Özel Çevre Koruma Bölgesi (ÖÇKB): Tuz Gölü ÖÇKB, sürdürülebilir kalkınma ile doğa koruma arasındaki dengeyi sağlamak amacıyla yasal olarak yönetilen, ekolojik açıdan yüksek öneme sahip bir alandır.

Uluslararası Kriterlere Göre A Sınıfı Sulak Alan:

Tuz Gölü, biyolojik çeşitliliği ve ekosistem işlevleri açısından uluslararası düzeyde en yüksek koruma önceliğine sahip alanlar arasında yer almaktadır.

Önemli Bitki Alanı (ÖBA): Tuz Gölü çevresi, tuza ve kuraklığa dayanıklı nadir ve endemik bitki türleri ile küresel ölçekte korunması gereken bitki alanları arasında bulunmaktadır.

Önemli Doğa Alanı (ÖDA): Tuz Gölü ve havzası, biyolojik çeşitliliğin sürekliliği için kritik habitatlar ve doğal süreçler barındıran ekolojik açıdan öncelikli bir bölgedir.

Önemli Kuş Alanı (ÖKA): Tuz Gölü, nesli tehlike altındaki türler de dahil olmak üzere çok sayıda kuş popülasyonuna yaşam alanı sağlayan, küresel ölçekte korunması gereken bir kuş habitatıdır.

TUZ GÖLÜ VE ÇEVRESİ

Denizden yükseklik
Deniz seviyesinden
905 m yüksekte.

Derinlik
ortalama 0,5 m.
maksimum 2 m.

* düştüğün en tuzlu 2. gölü

Tuzluluk oranı
%32,4

Ekolojik Zenginlik

- 241 ▶ karasal omurgasız
- 16 ▶ sucul makroomurgasız
- 8 ▶ balık
- 22 ▶ amfibi ve sürüngen
- 100 ▶ kuş
- 55 ▶ memeli
- 12 ▶ endemik tür

Flamingo üreme alanı
Göl, flamingoların
(*Phoenicopterus roseus*)
Türkiye'deki en önemli
üreme alanlarından
biridir; orta kesimlerde
her biri 5-6 bin
yuvalardan oluşan
dev kuluçka
kolonileri yer alır.

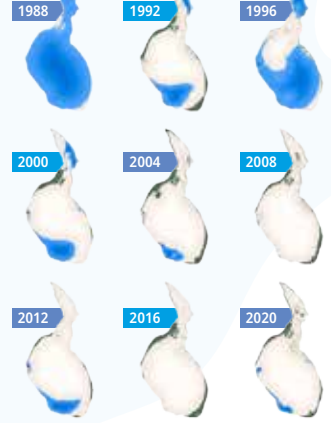
Diğer Habitatlarda

Düden Gölü
Tersakan Gölü
Bolluk gölleri
Gölağaç

%60

Türkiye'nin tuz
ihtiyacının %60'ı
karşılıyor.

Tuz Gölü Yıllara Göre Değişim

ÖZEL ÇERÇE KORUMA BÖLGESİ

Nesli tehlike
altında olan
türlerin
yaşam alanı

Önemli sulak alan, göl,
deniz veya orman
ekosistemlerini
barındırması

Turizm ve rekreasyon
baskısı altında
olup koruma
gerekirtmesi

Doğal sit alanı
veya kültürel
miras
unsurları
içermesi

TUZ GÖLÜ
7.414 km²

Buharlaştırma:
Yaz aylarında gölün
%85'i kuruyor.

Yağış: Yıllık 324 mm/m²
(Türkiye'nin en kurak bölgesi).

Su Kaynakları:
Peçenek Çayı, Melendiz Çayı,
DSİ Konya Drenaj Kanalı.

Buharlaştırma
yöntemiyle
yıllık yaklaşık
5 MİLYON TON
tuz üretilir.

Tuz Gölü'nde tuz üretimi, buharlaştırma (solar evaporasyon)
yöntemiyle, yani havuzlama sistemi kullanılarak yapılmaktadır.
Kazılan tuz havuzlarda güneş ısıyla buharlaştırılarak elde
edilir. Bu yöntemle tuz tabakaları oluşturulur ve tuz,
bu tabakalardan toplanır.

Önemli tuzlalar*
Kaldırım
Kayacık
Yavşan

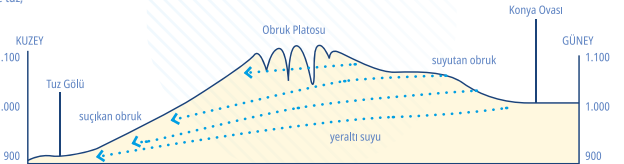

Özel Çevre Koruma
Bölgesi (2000),
Ramsar A Sınıfı
sulak alan.
Ayrıca Tuz Gölü ve
çevresi I. Derece
Doğal Sit, Önemli
Bitki Alanı,
Önemli Doğa ve Kuş Alanı
gibi ek koruma özellikleri
bulunur.

**KORUMA
STATÜSÜ**

*Tuz Gölü'nde Tekel Genel Müdürlüğü tarafından işletilen bu tuzlalar
Konya'da Kaldırım Tuz İşletmesi adı altında özelleştirilmiştir.

Konya Kapalı Havzasından çıkarak Tuz Gölüne ulaşan yer altı sularının izlediği yol

Kaynak: Başyigit, R., Topur, T., Konya Ovası ve Çevresinde Yer Altı Sularının Obruk Oluşumlarına Etkisi,
Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sayı 21, s. 143, 2009; 14

3078 Sayılı Tuz Kanunu
Bu kanun tuz üretimi ve ham tuzla ilişkin standartları belirledi. Kanun 2001 yılına kadar yürürlükte kaldı.

Yavşan Tuzlası
üretimine geçti

1927

Önemli Kuş Alanı

Tuz Gölü, kuş varlığı ve özellikle flamingo üreme kolonileri nedeniyle BirdLife International ve Türkiye'deki ortak kuruluşlar (Doğa Derneği / BirdLife Türkiye) tarafından Önemli Kuş Alanı olarak tanımlanmıştır.

Tuz Gölü, Özel Çevre Koruma Bölgesi ilan edildi.

Özel Çevre Koruma Bölgesi alanı 7.414 km²'ye genişletildi.

"İMDAT" Protestosu

Yaklaşık 300 Doğa Derneği gönüllüsü, Tuz Gölü'nün kuruma tehlikesine dikkat çekmek için göl tabanında "İMDAT" yazısı oluşturdu.

Tuz Gölü'nü korumak amacıyla **Eskil Ağaçlandırma, Kalkındırma ve Tuz Gölü'nü Koruma Derneği** kuruldu.

UNESCO Dünya Doğal Miras Alanları Geçici Listesine Tuz Gölü Özel Çevre Koruma Bölgesini kabul etti

Avustralyalı aktivist Mina Guli, küresel su sorunu için Tuz Gölü'nde maraton koştu

2024

2025

Tuz Gölü'nde flamingo yavru ölümleri gözlemlendi.

Tuz Gölünü besleyen göller (Akgöl, Turna Gölü, Tersakan ve Batak gölleri) kurudu

130 bin futbol sahası büyüklüğünde sulu havzaya sahip olan Tuz Gölü, son yıllarda kuraklığın etkisiyle 13 bin futbol sahasına kadar geriledi.

5.000 Yavru Flamingo susuzluktan öldü
Kavluk Barajı inşası nedeniyle göldeki su kaybı sonucunda Temmuz 2021'de yaklaşık 5 bin yavru flamingo susuzluktan öldü.

Göl Tamamen Kurudu

NASA, Ağustos 2021'de Tuz Gölü'nün 1985-2020 dönemindeki uydü görüntülerinden yola çıkarak aşırı kuraklıkla hızla küçüldüğünü bildirdi.

Cumhurbaşkanı Kararı ile Tuz Gölü Özel Çevre Koruma Bölgesi sınırlarında değişiklik yapıldı.

Doğalgaz depolama alanı genişletmesi
Tuz Gölü Doğal Gaz Yer Altı Depolama Genişletme Projesi başladı.

Tuz Gölü'ndeki su yüzey alanlarının 1987-2005 yılları arasında 1/3 oranında azaldığı belirtilmektedir.

ÖZELLEŞTİRME
Kaldırım Tuzlası, Kayacık Tuzlası ve Yavşan Tuzlası özelleştirilmiştir.

Kızören Obruğu RAMSAR alanı ilan edildi.

Önemli Bitki Alanı

WWF, Plantlife ve yerel kurumların katkısı ile Tuz Gölü çevresi endemik/tuzcul bitki türü zenginliği nedeniyle Önemli Bitki Alanı programları kapsamına alınmıştır.

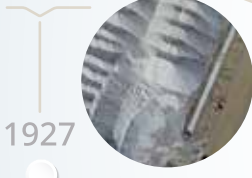

1987-1990 arası yapılan çalışmalarda Tuz Gölü'nün sulu alanının yaklaşık **130.000 futbol sahası (yaklaşık 93.000 hektar)** olduğu saptanmıştır.

İnce tuz üretimine geçildi

Cumhuriyet Dönemi ıslah çalışmaları

Tuz Gölü tuzları ıslah edilip modern araçlarla donatılarak daha rasyonel işletilmeye başlandı. Nakliyat ilkel yöntemlerden çıkarılıp dekovil hatları ve elektrikli tramvaylarla yapıldı. Tuz üretimi devlet tekeline alındı ve satışları kontrol edildi.

1990

1992

1997

2000

2002

2003

2005

2006

2008

2010

2011

2016

2019

2020

2022

2023

2024

2025

Susuzluk, özellikle kurak bölgelerde ve uzun süreli kuraklık dönemlerinde, su kaynaklarının yetersizleşmesi veya tükenmesi durumudur.

Bu durum, sadece ekosistemleri değil, bu ekosistemlere bağımlı olan insan topluluklarını da derinden etkilemektedir.

Susuzluk, kırsal ve kentsel topluluklar üzerinde ekonomik sosyal ve çevresel açıdan ve de sağlık açısından açıdan önemli sonuçlar doğurmaktadır.

PROJENİN TEMEL AMAÇLARI

Kırsal ve Kentsel Topluluklar Üzerindeki Etkileri Azaltmak

Susuzluğun kırsal bölgelerde bitkisel üretim, hayvancılık, balıkçılık ve arıcılık gibi temel geçim kaynakları üzerindeki olumsuz etkilerini azaltmak. Kentsel alanlarda ise suya erişimdeki adaletsizlikleri gidermek ve yoksulların temiz suya erişimini sağlamak.

Sağlık Sorunlarını Önlemek

Su kaynaklarının kirlenmesi ve yetersizliği nedeniyle ortaya çıkan sağlık sorunlarını önlemek, hijyen koşullarını iyileştirmek ve sudan kaynaklı hastalıkların yayılmasını engellemek.

Toplumsal Eşitsizlikleri Azaltmak

Kırsal topluluklarda suya erişimdeki zorlukları azaltarak, özellikle kadınlar, çocuklar, yaşlılar ve engelliler gibi dezavantajlı grupların yaşam koşullarını iyileştirmek.

Sürdürülebilir Kalkınmaya Katkı Sağlamak

Su kaynaklarının korunması, verimli kullanımı ve toplumun bu konuda bilinçlendirilmesi yoluyla sürdürülebilir kalkınmaya katkıda bulunmak.

Bu proje, susuzluğun ve yoksulluğun bu olumsuz etkilerini azaltmayı, su kaynaklarının sürdürülebilir kullanımını teşvik etmeyi ve toplumun suya erişimini kolaylaştırmayı amaçlamaktadır.

PROJENİN FAALİYETLERİ

KONYA-BEYŞEHİR GÖLÜ ALT HAVZASI ÇALIŞMALARI

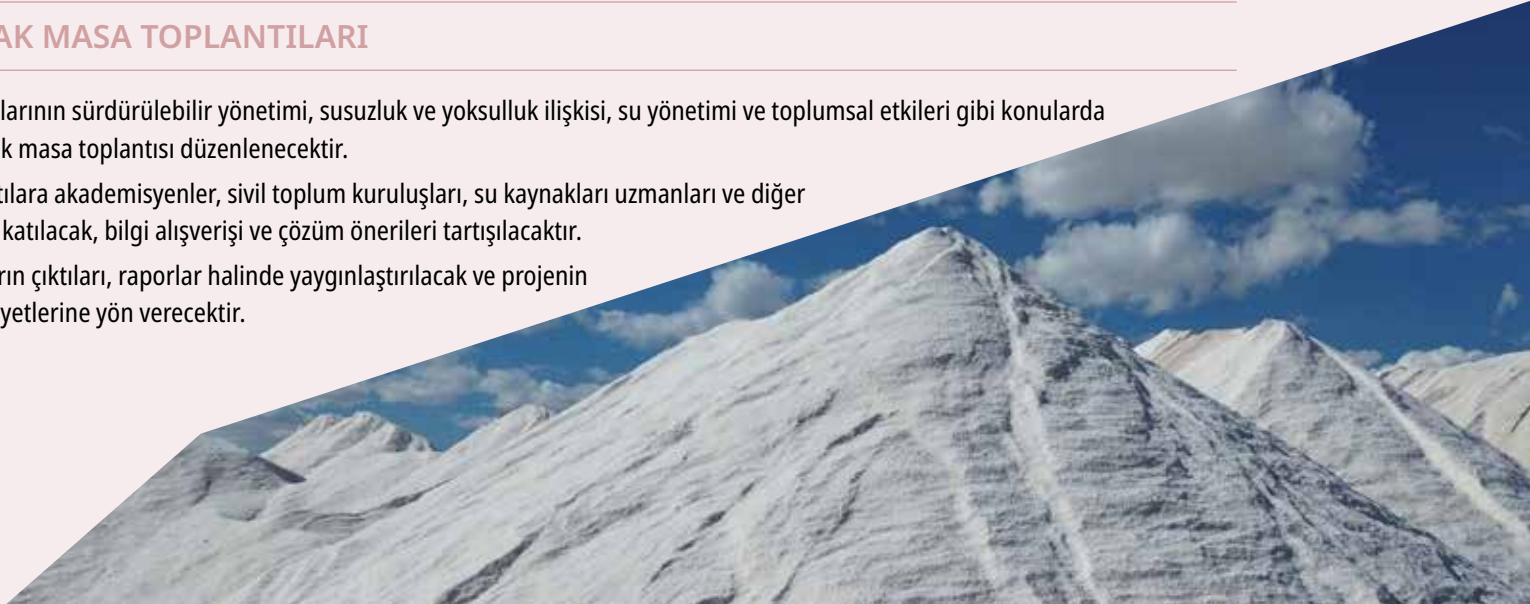
- Beyşehir Gölü ve çevresindeki su kaynaklarının sürdürülebilir kullanımına yönelik çalışmalar yapılacaktır.
- Su kaynaklarının korunması, tarımsal sulama, içme suyu temini ve balıkçılık gibi alanlarda etkin yönetim stratejileri geliştirilecektir.
- Bölgede yaşanan susuzluk, yoksulluk ve göç gibi sorunların çözümüne yönelik eylem planı hazırlanacaktır.

BİLGİ NOTLARI HAZIRLANMASI

- Orman-su ilişkileri, ambalajlı su, suyun fiyatlandırılması, su hasadı teknikleri, Van Gölü su rejimi ve İstanbul'un su durumu gibi konularda bilgi notları hazırlanacaktır.
- Bu bilgi notları, su kaynaklarının korunması ve sürdürülebilir kullanımı konusunda toplumu bilinçlendirmek amacıyla kullanılacaktır.

YUVARLAK MASA TOPLANTILARI

- Su kaynaklarının sürdürülebilir yönetimi, susuzluk ve yoksulluk ilişkisi, su yönetimi ve toplumsal etkileri gibi konularda üç yuvarlak masa toplantısı düzenlenecektir.
- Bu toplantılara akademisyenler, sivil toplum kuruluşları, su kaynakları uzmanları ve diğer paydaşlar katılacak, bilgi alışverişi ve çözüm önerileri tartışılacaktır.
- Toplantıların çıktıları, raporlar halinde yaygınlaştırılacak ve projenin diğer faaliyetlerine yön verecektir.

PROJENİN BEKLENEN ETKİLERİ

Kırsal Bölgelerde

Bitkisel üretim, hayvancılık ve balıkçılık gibi temel geçim kaynaklarının korunması, gıda güvenliğinin sağlanması ve göçün azaltılması.

Kentsel Bölgelerde

Suya erişimdeki adaletsizliklerin giderilmesi, hijyen koşullarının iyileştirilmesi ve sudan kaynaklı hastalıkların önlenmesi.

Toplumsal Eşitsizliklerin Azaltılması

Özellikle dezavantajlı grupların suya erişiminin kolaylaştırılması ve yaşam koşullarının iyileştirilmesi.

Sürdürülebilir Kalkınma

Su kaynaklarının korunması ve verimli kullanımı yoluyla sürdürülebilir kalkınmaya katkı sağlanması.

SUSUZLUK VE YOKSULLUK PROJESİ

su kaynaklarının korunması ve sürdürülebilir kullanımı yoluyla kırsal ve kentsel toplulukların yaşam koşullarını iyileştirmeyi hedeflemektedir. Bu proje, susuzluk ve yoksullukla mücadele ederek, toplumsal eşitsizlikleri azaltmayı ve sürdürülebilir kalkınmaya katkıda bulunmayı amaçlamaktadır. Proje kapsamında gerçekleştirilecek çalışmalar, su kaynaklarının korunması ve toplumun bilinçlendirilmesi yoluyla uzun vadeli çözümler sunacaktır.

PROJE EKİBİ

Ayşe Kudat
Gönüllü Proje Danışmanı

S. Gökçe Okulu
İklim Uyum Program Yöneticisi

Ertan Karabıyık
Proje Danışmanı

Özgür Çetinkaya
Proje Danışmanı

Kurtuluş Karaşın
Proje Görsel Yönetmeni

Yiğit Yüksel
Proje Asistanı

KALKINMA
ATÖLYESİ

Bilim, Kültür, Eğitim, Araştırma, Uygulama, Üretim ve İşletme Kooperatifi

Çankaya Mah. Üsküp Cad. No: 16/14 Çankaya - Ankara - Türkiye

+90 (553) 211 38 97

f @ kalkinmaatolyesi

t in kalkinmatolyesi

@ info@ka.org.tr

RIT Research Institute
on Turkey

Bu Fotoğraf Albümü Research Institute on Turkey tarafından Susuzluk ve Yoksulluk projesi kapsamında desteklenmiştir.
Projede yer alan görüşler, görseller Research Institute on Turkey'nin görüşlerini temsil etmez.